

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма - Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 30 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінансове право України
Викладач (-і)	Петровська Ірина Ігорівна,
Контактний телефон викладача	+380342 596134
Е-mail викладача	iryna.petrovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно з графіком, розміщеним на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/rozklad-zaniat/ . Можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, щодо стосується індивідуальних науково-дослідних завдань для додаткових балів.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення курсу «Фінансове право України» є однойменна галузь права та фінансового законодавства України, а також практика реалізації цих норм різноманітними суб'єктами. Фінансове право регулює широке коло суспільних відносин у сфері публічної фінансової діяльності, що мають грошовий характер, і безпосередньо пов'язані з формуванням, розподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів коштів для виконання функцій суб'єктів публічного права.</p> <p>Значення фінансів для забезпечення державної та самоврядної діяльності з надання суспільних послуг постійно зростає. Фінансова складова більшою чи меншою мірою міститься практично у всіх сферах життєдіяльності людини. За таких обставин, вміння орієнтуватися в сучасному фінансовому законодавстві, а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення фінансового права дає можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання фінансових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу з іншими країнами та міжнародними правовими економічними стандартами, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.</p> <p>Фінансове право поділяється на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і</p>	

методи публічної фінансової діяльності, правовий статус її суб'єктів, структуру та принципи функціонування фінансової системи, а також норми, які регулюють відносини фінансового контролю.

Особлива частина фінансового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні фінансові відносини, об'єднані у самостійні інститути (зокрема, бюджетне право, бюджетний процес, податкове право, міжбюджетні відносини, бюджетно-кошторисне фінансування, державний кредит, державне страхування, грошовий обіг і розрахунки, валютне регулювання), податкове право.

Виходячи з цього, навчальна дисципліна складається із змістових модулів:

1. Загальна частина фінансового права.

2. Характеристика окремих підгалузей та інститутів фінансового права.

Основними джерелами фінансового права України є Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік, Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» та ряд інших законів і підзаконних нормативно-правових актів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право України» є оволодіння здобувачами освіти компетентностями, необхідними для розуміння природи правового регулювання публічної фінансової діяльності, змісту та значення мобілізації, розподілу, перерозподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави та територіальних громад; закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань у сфері публічної фінансової діяльності; забезпечення фінансової дисципліни та фінансового правопорядку, притягнення до юридичної відповідальності за фінансові правопорушення.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право України» є набуття знань про основні категорії фінансового права, оволодіння вміннями та навичками аналізу норм фінансового права та фінансового законодавства, їх тлумачення і застосування з метою вирішення практичних проблем, опрацювання нормативних актів України у сфері публічної фінансової діяльності, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

Методи навчання залежать від видів занять. Для лекції: словесні, пояснювально-ілюстративні, практичні (аналіз практичних ситуацій).

Для практичних занять: словесні (бесіда, обговорення, дискусія, визначення понять, узагальнення та систематизація інформації), аналіз нормативних актів та практичних ситуацій, складів правопорушень, складання документів.

Для самостійної роботи: ознайомлення зі змістом навчальних та наукових матеріалів, їх конспектування, аналіз та тлумачення нормативних актів, написання тез доповідей, проходження онлайн-курсів (підтверджених сертифікатами) тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Програмні результати навчання:

Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
Очна /денна форма навчання	
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	42

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	081 Право	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практ. заняття	Сам. робота
Тема 1. Фінансове право як галузь права. Фінанси і	2	4	4

публічна фінансова діяльність			
Тема 2. Загальні правові засади надання фінансових послуг	2	2	4
Тема 3. Правове регулювання платіжних та інвестиційних відносин	2	4	4
Тема 4. Правове регулювання страхування та кредитування	2	4	4
Тема 5. Правові основи валютного регулювання	2	2	4
Тема 6. Правові основи фінансового контролю	2	4	4
Тема 7. Загальні засади бюджетного права та процесу	2	2	4
Тема 8. Стадії бюджетного процесу	-	2	4
Тема 9. Доходи та видатки бюджету. Податкове право	2	4	5
Тема 10. Відповідальність за порушення фінансового законодавства	2	2	5
Разом	18	30	42
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання письмової контрольної роботи – на останньому практичному занятті) (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову контрольну роботу виносяться питання з усіх тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу –		

	20 (пп. 2.4.2.2 МРПОУ).
Практичні заняття	Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-materialy-denna/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого практичного заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимальну 100 балів. Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної

добросовісності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної добросовісності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної добросовісності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
2. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Контрольні правовідносини у системі фінансових правовідносин. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024. Серія ПРАВО. Випуск 82: частина 2. С.115-120. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.17>
3. Петровська І.І. Податковий контроль серед контрольних правовідносин. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. Вип.63. С. 52-62. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7271/7519>
4. Биков Я., Шульга Т. Податкове право та оподаткування. *UNIVERSUM*, (4), 2024. С. 47-53.
5. Кузьмин А.Р. Договори між Україною та міжнародними фінансовими організаціями, як джерело фінансового права України. *International Scientific Journal «Internauka» Series: «Juridical Sciences»*. №01/2024. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-1>

6. Іванський А.Й. Фінансове право : підручник. Міжн.гуманіт.унів. К.: Юрінком Інтер, 2022. 484с.

7. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с.

8. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. ННЮІ ПНУ. 2017. 149с.

9. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу [Текст] : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 639 с.

10. Іванський А. Й. Новації фінансово-правової відповідальності в аспекті валютного законодавства. Право і суспільство. №1, 2023. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.31>

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

Петровська І.І. Фінансове право України: методичні вказівки для практичних занять здобувачів освіти денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-denna-2/>

Петровська І.І. Фінансове право України: методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. <https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-samostijnoi-denna-2/>

Викладач

Ірина ПЕТРОВСЬКА